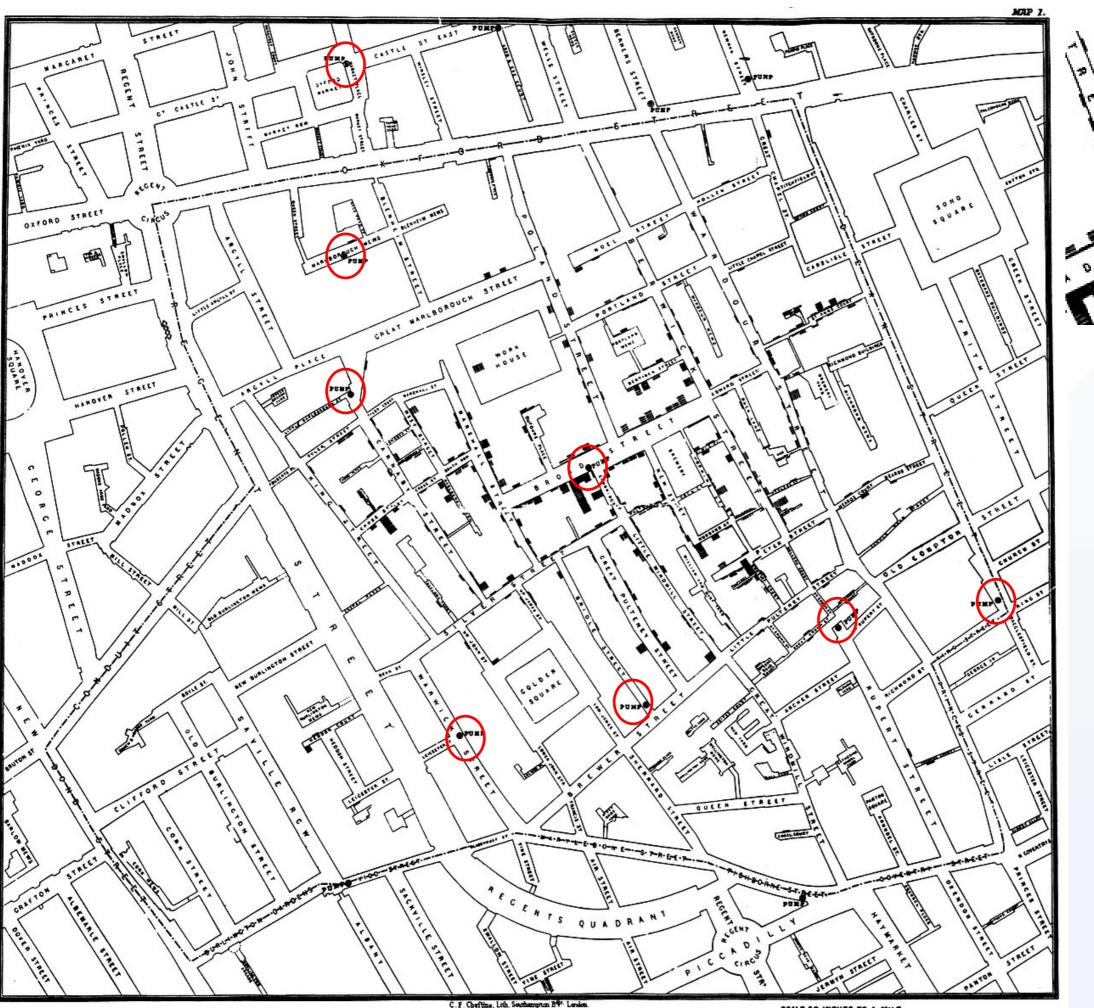
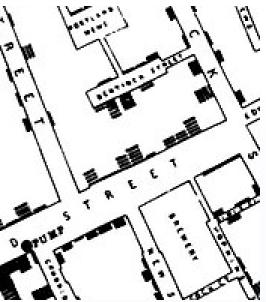

Viri podatkov s področja zdravstva in medicine

PODATKI S PODROČJA ZDRAVJA IN ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

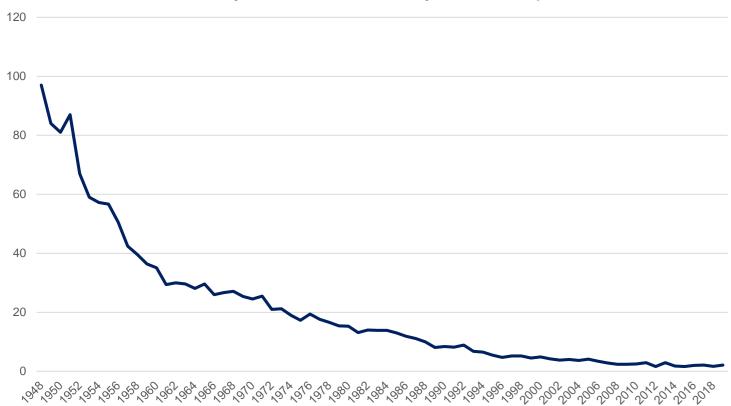
Metka Zaletel Nacionalni inštitut za javno zdravje 5. marec 2021

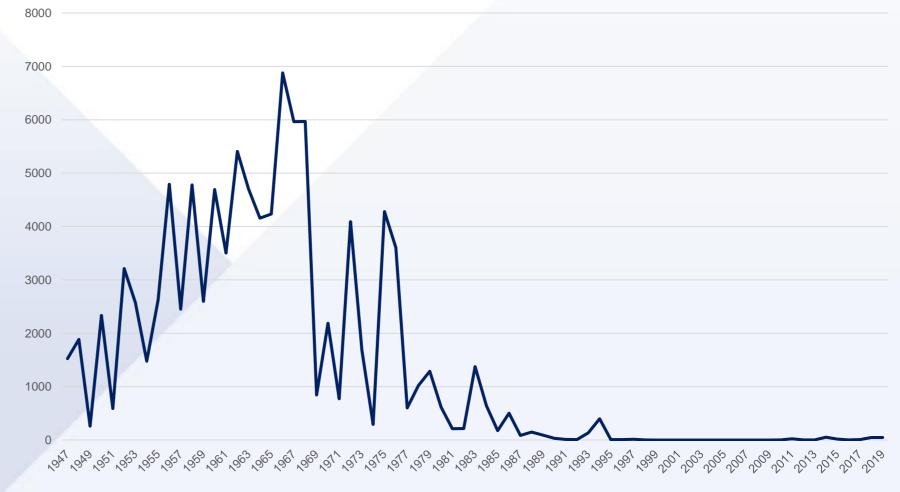

Zemljevid izbruha kolere v Sohu, John Snow, 1854

Vsebina

- Kratka predstavitev NIJZ
- Anketno zbiranje podatkov
- Ključne zbirke podatkov o zdravju in zdravstvenem varstvu
- Podatkovni portal in Zdravje v občini

Nacionalni inštitut za javno zdravje vloga

ZA DOBRO JAVNO ZDRAVJE - Prispevamo k boljšemu zdravju in blaginji prebivalcev Slovenije

- Ključne funkcije:
 - spremljanje zdravja in zdravstvenega varstva
 - analize s področja javnega zdravja
 - Obvladovanje tveganj s področja nalezljivih bolezni in okolja
 - E-zdravje
 - Zagovorništvo
 - SVIT
- Pooblaščeni izvajalec v sistemu državne statistike

Nacionalni inštitut za javno zdravje - organizacija

- Centralna enota in 9 območnih enot
- Glavni viri financiranja:
 - ZZZS (~ 40 %)
 - Proračun (~ 33 %)
 - Projekti (~ 27 %)
- Zaposleni:
 - ~ 510 zaposlenih
 - ~ 18 statistikov / metodologov (različne izobrazbe, večinoma DI)

Kje smo in kaj smo dosegli?

Zbirke

- Ogromne količine podatkov
- Zbirke nastajajo ob stiku pacienta z zdravstvenim sistemom.
- Prenove nekaterih zbirk podatkov (RIZDDZ, BS, PPD v pripravi, SZBO v pripravi)
- Bistveno izboljšanje kakovosti v zadnjih 10 letih, vendar so izboljšave še vedno nujne

Ankete

- Vodilna institucija v anketni metodologiji v Sloveniji
- Izvedba različnih anket v različnih načinih in za različna področja
- Metodologija in eksperimenti nam omogočajo, da kljub slabši družbeni klimi še vedno dosegamo zavidljive stopnje odgovorov (npr. 66 % v pomladnem delu EHIS).

Združeni podatki

- Uporaba združenih podatkov različnih zbirk in različnih virov za analitične namene
- Rutinske priprave nekaterih kazalnikov na podlagi združenih podatkov.
- Izračuni kazalnikov kakovosti po metodah OECD.
- Sodelovanje v pomembnih mednarodnih projektih za nadaljnji razvoj na tem področju.

Diseminacija

- Podatkovni portal
- Statistični letopis
- Zdravje v občini
- Podatki za raziskovalce

Naci za ja

Navodila za uporabnike

Izberi tabelo

Spol *

Spol - SKUPAJ Moški

Ženske

Išči

♣ >> NIJZ podatkovni porta

1: Indeks telesne ma

Izbor podatkov 0

Za prikaz tabele izberit

Pri spremenljivkah, ki s

Skupaj: 3 Izbrano: 0

Začetek besede

Tabela - možnost 2

>

·· Škofja Loka

· Tržič

· Železniki · Žiri

· Žirovnica

· Obalno-kraška ··· Osrednieslovenska

- Spodnjeposavska - Zasavska Tematske karte

🕁 - Dejavniki tveganja za zdravje

-- Podravska

- Pomurska Primorsko-notranjska . Savinjska

Preventiva Zdravstveno stanje

· Umrljivost

Jugovzhodna Slovenija

Goriška

Zdravstveno stanje in umrljivost

bolezen prav tako.

Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev je povprečno 10,8 koledarskih dni na leto, v Sloveni;

· Delež oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišane tlaka, je bil nižji od slovenskega povprečja, za sla

u 2016 so o več Prejemniki zdravil zaradi sladkorne bolezni, občine, Slovenija 2016 notenj dotoka krvi v ten srca in ožilja je avnik tveganja za e stopnje umrljivosti laljšanju pričakovane ih dejavnikov iov (AMI in CVI) z nja ob akutnih anje ovira porast stopnja na 100 prebivalcev 4,4 ali manj 4,5 - 4,9 5,0 - 5,4 5,5 - 5,9 6,0 ali več ni podatka

ZDRAVSTVENI STATISTIČNI LETOPIS SLOVENIJE 2016

OBOLEVNOST

2 ZDRAVSTVENO STANJE PREBIVALSTVA

in krvnih maščob z

2-2

t in sladkoma

© 2018 Nacionalni inštitut za javno zdravje. Uporaba in objava podatkov je dovoljena le z navedbo vira. Pravno obvestilo Kontakt Posodobljeno: 22.10.2018 @ 11:44

Število izbranih celic podatkov je: $\mathbf{0}$ (največje dovoljeno število je 100.000) Prikaz na zaslonu je omejen na največ 1.000 vrstic in 30 stolpcev.

▼ Izpis podatkov

Kam gremo?

Zbirke

- Nadaljnje izboljšanje kakovosti podatkov v sodelovanju z območnimi enotami.
- Zaključek prenove nekaterih zbirk podatkov (BS, PPD, SZBO) in širitev SZBO

Ankete

- Nadaljevanje dela na raziskovanju na področju anketne metodologije (izvedba različnih testov, eksperimentov, sodelovanje v mednarodnih projektih)
- Izvedba novih anket, priprave novih publikacij

Združeni podatki

- Uvedba združenih podatkov kot standarda za določena področja.
- Spremljanje poti pacienta skozi zdravstveni sistem
- Iskanje novih virov podatkov (interno in eksterno)
- Implementacija rezultatov mednarodnih projektov v vsakdanjo prakso s pomočjo novih podatkov

Big data

- Proučitev možnosti uporabe podatkov eZdravja (CRPP) kot vira za dopolnitev obstoječih podatkov.
- Implementacija nekaterih orodij, razvitih v JA InfAct.

Diseminaci ia

- Širjenje diseminacije (širitev portala z novimi vsebinami, širjenje letopisa, boljša uporaba družbenih medijev)
- Podatkovni portal mora postati centralna informacijska točka za VSE zdravstvene podatke v državi.
- Sodelovanje z Arhivom družboslovnih podatkov

Stebri podatkov za javnozdravstvene namene

11. III. IV. V. Redne zbirke Ankete Podatki iz Združene Statistični podatkov drugih zbirke podatki statističnih eZdravja (ZZPPZ) in admin. Virov Diseminacija podatkov in informacij Informacije za javnozdravstvene namene Podatki za raziskovalce

ANKETNO ZBIRANJE PODATKOV O ZDRAVJU IN ZDRAVSTVENEM VARSTVU

PROCES IZVEDBE anketiranja

- Pobuda za anketo (mednarodne institucije, EU uredba, nacionalni interes, ipd)
- Priprava vprašalnika (vključno s kognitivnimi intervjuji)
- Priprava anketne metodologije (vzorec, način zbiranja podatkov, uteževanje, imputacije, kakovost podatkov...)
- Izvedba (web, papir, telefon, osebno)
- Priprava končnih baz
- Analiza podatkov
- Dbjava podatkov

Kognitivno testiranje vprašanj za ATADD-P 2017

- Prva sistematična izvedba kognitivnega testiranja na NIJZ (junij-september).
- Kvalitativno preverjanje ustreznosti nekaterih novih ali spremenjenih vprašanj pred izvedbo ATADD-P 2017 na terenu.
- Metoda kognitivnih intervjujev: sistematični razvoj anketnih vprašanj preko spremljanja in analize miselnega procesa, s katerim se posamezniki odzivajo na vprašanja.

Glasno razmišljanje (ang. think aloud)

Metavprašanja (ang. *probes*)

Opazovanje vedenja

- Dva načina izvedbe (razlogi: kombiniran način izvedbe ankete, socialno občutljiva tematika):
 - 1. Kognitivni intervjuji v obliki osebnega anketiranja
 - 2. Spletno kognitivno anketiranje

Načini anketiranja

Tip vprašalnika

Ciljna populacija

Kdo izvaja

Stroški / proračun

Časovnica

Nacionalni institut za javno zdravje Odločitev

WEB

PAPIR

neaktualno

1ka

TELEFON

drago

TEREN

HKRATNA uporaba različnih načinov anketiranja

- Spletno anketiranje: uporaba 1ka (https://www.1ka.si/) (CAWI)
- Telefonsko anketiranje za Slovenijo ni več aktualno.
- Osebno anketiranje s pomočjo računalnika (CAPI).
- Anketiranje s pomočjo poštne ankete
- Uporaba različnih kombinacij načinov anketiranja potreben uravnotežena kombinacija različnih načinov anketiranja (CAWI – CAPI ali CAWI – poštna) za doseg čim večjega števila izbranih oseb.

Kombinirani načini anketiranja

Širša uporaba spletnega in kombiniranih načinov anketiranja:

- znižanje stroškov izvedbe anket, izboljšana kakovost (vs. papirne, poštne ankete uporaba preskokov ipd.)
- Kombinirani načini anketiranja omogočajo pokritje celotne ciljne populacije

Širjenje uporabe registrskih podatkov tudi za potrebe izvedbe anket.

Vpliv načina anketiranja

Vpliv načina anketiranja lahko ločimo na različne komponente:

- pokritost/ doseg načina anketiranja
- odzivnost na način anketiranja
- vplivi merskega inštrumenta

Metode za zmanjšanje vpliva anketiranja:

- prilagoditev merskega inštrumenta/
 vprašalnika posameznemu načinu anketiranja
- uporaba uteževanja

Metodološki izzivi

- Kako pripraviti končne ocene opazovanih pojavov, kjer se ocene v posameznih načinih anketiranja med seboj zelo razlikujejo?
- Kako prilagoditi vprašanja, ki jih uporabljamo v osebnem anketiranju, na spletni način?
- Kako pravilno izvesti kognitivno testiranje spletnega vprašalnika?
- Kako vgraditi pomoč anketirancem, ki jo sicer nudi anketar, v spletni način?
- •

Pregled anket NIJZ

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Shema šol.sadja					口					口
ATADD						P				
CINDI										
HBSC						РД				
EHIS							PA			
Droge v zaporih										
Spolno vedenje										
EU-MENU										
Sol v prehrani										
Zdr. pismenost										
Izkušnje pacientov										
PANDA										

Obvestilna pisma, opomniki (PANDA 2021: splet, pošta)

Obvestilno pismo in prvi opomnik, prva stran

Nacionalna raziskava o vplivu pandemije na življenje SI-PANDA 2021

«ime» «priimek» «ul_ime» «hs_dod» «pt_id» «pt_ime»

Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje izvajamo raziskavo o vplivu pandemije novega koronavirusa na življenje. Namen raziskave je dobiti vpogled v boljše poznavanje in razumevanje vedenja ljudi v času epidemije novega koronavirusa v Sloveniji. Z raziskavo želimo prepoznati in obravnavati vpliv pandemije, uvedenih ukrepov ter priporočil in odločitev, ki jih sprejema vlada, na naše življenje V raziskavi zbrani podatki bodo zagotavljali ključne informacije za strokovnjake in odločevalce o pandemski izčrpanosti splošne populacije in bodo služili kot podlaga za ukrepanje. Raziskavo izvajajo tudi druge evropske države. Ker se uporablja metodologija Svetovne zdravstvene organizacije, bodo podatki tudi mednarodno

Raziskava bo potekala v obliki spletne ankete na vzorcu prebivalcev Slovenije, starih 18 let in več. Vanjo ste bili na podlagi verjetnostnega vzorčenja izbrani tudi vi. Čeprav je vaše sodelovanje v anketi prostovoljno, vas prosimo, da odgovariate na vprašania, saj vas ne moremo nadomestiti z drugo osebo. Vaše sodelovanje je zato za uspeh raziskave nadvse pomembno. Z njim boste bistveno prispevali h kakovosti zbranih podatkov in k zanesljivosti njenih izsledkov v Sloveniji.

Na anketo lahko odgovarjate preko spleta: https://anketa.nijz.si/PANDA1

potrebuiete naslednie

Na vprašanja lahko odgovarja samo oseba, na katero je naslovljeno to obvestilno pismo

Če imate v zvezi z raziskavo kakršnokoli vprašanie, vas prosimo, da se obrnete na Nacionalni inštitut za javno zdravje na telefonsko številko 01 2441 908 (vsak delovni dan med 8. in 16. uro) ali pišete na naslov

Vnaprej se vam zahvaljujemo za sodelovanje. V skrbi za vaše zdravje vas lepo pozdravljamo!

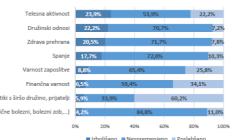

Ada Hočevar Grom, dr. med., spec.

Obvestilno pismo in prvi opomnik, zadnja stran

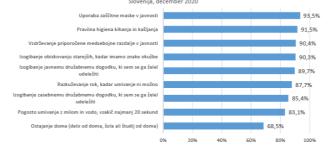
Vpliv pandemije novega koronavirusa na vaše življenje Slovenija, maj-julij 2020

Nekaj izsledkov iz dosedanjih raziskav o vplivu novega koronavirusa na naše življenje

Vir: Nacionalna raziskava Z zdravjem povezan vedenjski slog 2020 (maj-julij 2020), NIJZ

V kolikšni meri ste v zadnjih 7 dneh upoštevali spodaj navedena priporočila za preprečevanie prenosa okužbe z novim koronavirusom?

Več informacji o raziskavi o vplivu pandemije na življenje je na voljo na spletni strani:

Drugi opomnik, zadnja stran

Nekaj izsledkov iz spletne anketne panelne raziskave NIJZ o vplivu pan (izvedba 1. vala raziskave: 4. - 6. 12. 2020, izvedba 6. vala raziskave: 12. - 15. 2. 2021)

Kazalnik	4 6. 12. 2020	12 15. 2. 2021
Uporaba zaščitne maske v javnosti (delež anketiranih oseb, ki so v zadnjih 7 dneh upoštevale ukrep)	95,7	94,3
Vzdrževanje priporočene medosebne razdalje v javnosti (delež anketiranih oseb, ki so v zadnjih 7 dneh upoštevale ukrep)	90,7	86,5
Razkuževanje rok, kadar umivanje ni možno (delež anketiranih oseb, ki so v zadnjih 7 dneh upoštevale ukrep)	90,6	88,5
Izogibanje zasebnemu družabnemu dogodku (delež anketiranih oseb, ki so v zadnjih 7 dneh upoštevale ukrep)	87,4	81,3
Testiranje v primeru tesnega stika s COVID-19 pozitivno osebo (delež anketiranih oseb, ki bi se zagotovo testirale, će bi bile v stiku z nekom, ki je imel pozitiven test na COVID-19 in same ne bi razvile simptomov)	64,4	63,9
Namera za cepljenje proti COVID-19 (delež anketiranih oseb, ki se bodo cepile, ko bo cepljenje proti COVID-19 zanje na voljo)	51,1	55,1
Izogibanje obisku zdravnika zaradi težave, ki ni povezana s COVID-19 (delež anketiranih oseb, ki so se v zadnjih 2 tednih izogibale obisku zdravnika zaradi težave, ki ni povezana s COVID-19)	35,8	33,9
Težave v duševnem zdravju (delež anketiranih oseb z depresivno motnjo ali težavami v duševnem zdravju)	37,5	32,4
Poslabšanje osebne finančne situacije (delež anketiranih oseb, ki so ocenile, da je njihova finančna situacija v zadniih 3 mesecih slabša kot prej)	31,4	25,2

Darila, loterija in še kaj

- Praktična darila v raziskavah z osebnim anketiranjem (izroči anketar)
- V kompleksnih raziskavah (več obiskov, oddajanje vzorcev) praktično darilo ob koncu izpolnjevanja vprašalnika kot spodbuda za vnaprej
- Kako nagraditi (vse) anketirance, ki izpolnijo spletno anketo?

Primer odzivnosti (ATADD 2018, pomlad): CAPI: 42 % (1939 oseb), CAWI: 58 % (2634 oseb)

Cilji in omejitve eksperimenta

Cilja:

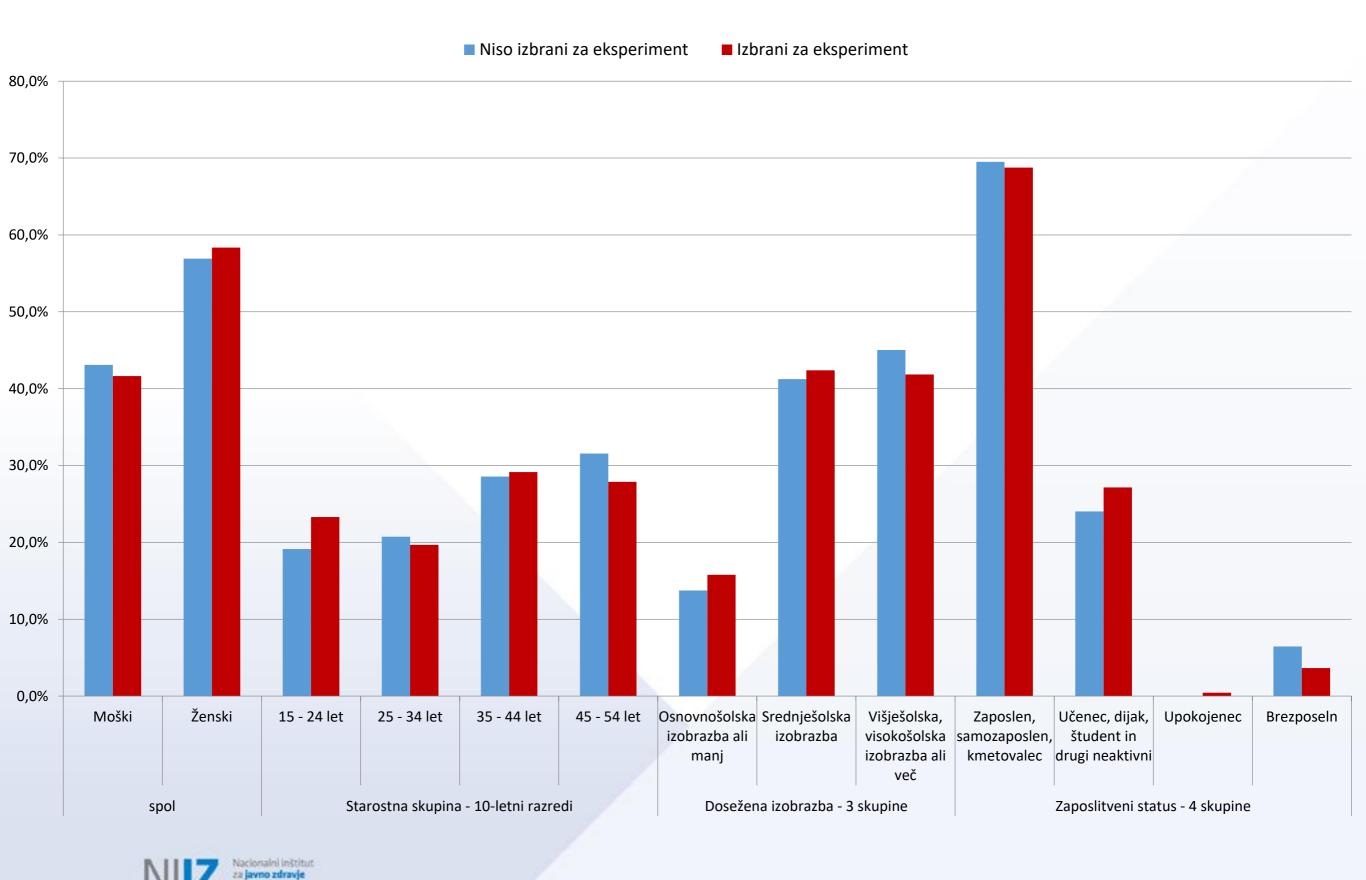
- Preučiti, ali informacija o nagradnem žrebanju vpliva na odločitev osebe ali bo sodelovala v spletni anketi ali ne.
- Preučiti, ali višina denarnih nagrad za osebe, ki v celoti izpolnijo anketo, vpliva na odzivnost v spletni anketi.

Omejitvi:

- Izvedba eksperimenta v času izvedbe spletne ankete, da se lahko kontrolirajo pogoji (vsebina obvestilnega pisma; ni vezano na anketarja).
- Izvedba eksperimenta za mlajši starostni skupini (15-54 let), kjer je odzivnost na spletno anketo dovolj velika, sta kontrolna in eksperimentalna skupina dovolj veliki.

Rezultati spletne ankete na verjetnostnem vzorcu

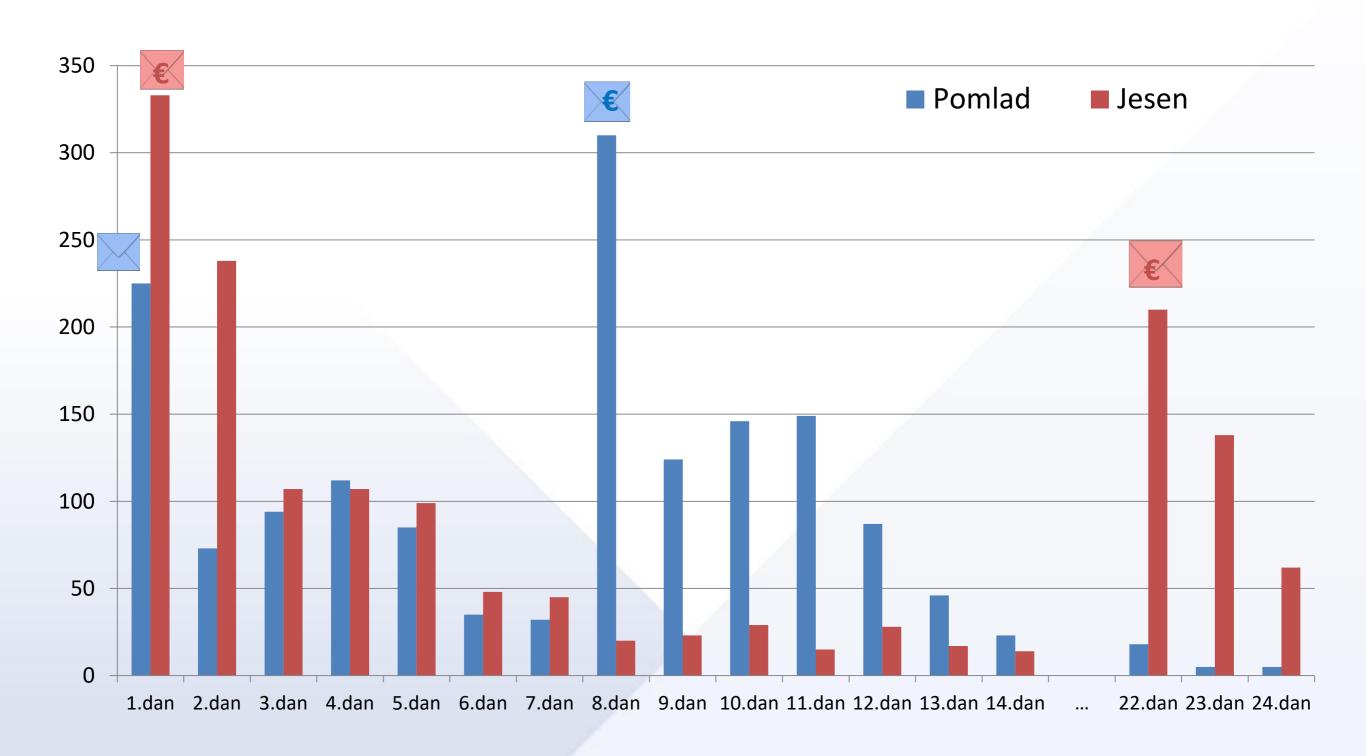

Prvi izsledki

- Informacija o nagradni igri vpliva na prve odzive (po prvem obvestilnem pismu)
- Odziv je ob koncu pri vseh skupinah (pomladni val, jesenski val, niso dobili informacije o nagradni igri, so dobili informacijo o nagradni igri) približno enak
- Kaže se, da vrednost nagrade ne vpliva na končno odzivnost

Odzivnost (ATADD 2018, spletna anketa)

Redne zbirke podatkov NIJZ

Glavne zbirke podatkov na NIJZ(1)

Podatki, ki jih NIJZ v skladu z zakonodajo zbira rutinsko z vsaj letno frekvenco,

Vsebina zbirk:

- vsi ključni podatki, ki nastanejo ob stiku pacientov z zdravstvenim sistemom (bolnišnične obravnave, zunajbolnišnične obravnave, perinatalni podatki, bolniški stalež, izdani recepti,...)
- Podatki, ki nastanejo ob nekaterih dogodkih: poškodbe pri delu, podatki o umrlih osebah,...

Večinoma te podatke NIJZ-ju posredujejo izvajalci zdravstvene dejavnosti.

Zbirke omogočajo stabilnost podatkov in pripravo daljših časovnih serij, zbrane so za celotno populacijo.

Glavne zbirke podatkov na NIJZ(2)

Podatki o:

- bolnišničnih obravnavah
- zunajbolnišničnih obravnavah
- porodih in rojstvih
- umrlih osebah
- začasni odsotnosti z dela zaradi bolezni, nege ali spremstva
- poškodbah pri delu
- rehabilitaciji
- nalezljivih boleznih
- uživalcih drog
- Izvajalcih zdravstvene dejavnosti
- •

Za vse zbirke so na voljo metodološka navodila (<u>www.nijz.si/podatki</u>).

Povezovanje / združevanje podatkovnih virov

- Razlika med povezovanjem in združevanjem
- Zakaj združujemo različne vire?
- Kaj je predpogoj za združevanje?
- Pravne podlage!

Podatkovni portal NIJZ: https://podatki.nijz.si/

slovenski

2: Standardizirane stopnje umrljivosti po nekaterih izbranih diagnozah vzrokov smrti, letno

Zdravje v občini http://obcine.nijz.si/

Metodološka pojasnila

Podatki Zdravje v občini

VPRAŠANJA?

Hvala za pozornost!

metka.zaletel@nijz.si

